

BILTEN UKPS
broj 4-5 – april/maj 2011.

*„Mi se ne prodajemo,
ali naše stare mušterije ne možemo odbiti“*
(Aleksandar Baljak)

Proleće! Božja amnestija za kuće lualice. Po tramvajima gnječe zalutale ose (preventivno, po balkanski). Vesperadosi zuje na prometlima nazvanim *tombeaux roulants*. Prvačići se ko vrapčići očas rasprše po školovozu. Bajkeri „Noćni vukovi“ (danju jagnjad iz bajke) krstare bratskim prostranstvom od desetak časovnih zona. A kupci ponosa na lizing ne mare za gornji moto. **ZZZ** Naš čelnik nema dileme: zemlje koje imaju slične ambleme dele bratski sve probleme. Južni tok čeka novi rok (u najsvetlijoj tradiciji kruški mičurinki – dve u kilo – kad bude bio jedini, biće i najveći u Evropi). **ZZZ** Prohod počasnog doktora Putina svratio pozor novina na zaturenog Pupina. **ZZZ** Kad god krene da ustane, Zeznyland smoren sustane i legne na rudu, dok ga dekubitus ne nagna da se opet prene. Ovaj put pretnje sedenjem logično okončane ležanjem, ali rešenost da se ide do kraja, do samih vrata Raja (uprkos vlasti bez osećaja), podlegla iskušenju farbanih jaja i zovu Prvog maja. Taj čili čin (*chilly chin*) udvostručio izbornu ponudu: pored Kliničkog ubачен и Клиначки центар (они кланички давно одбачени). **ZZZ** Брокери с Мораву тужили даркере из владу: оће, кажу, Телеком за сићу да продаду и паре за гласови да покраду. ДрВоја и Дилбери (dealberry) Српске Словесности (DSS) подржали *démarche* умовањем о мувању. **ZZZ** Зезниленд припрема социјалне карте, да се зна ко је *boss*, а ко бос и чији *Food* влади квари *mood* док она арчи *POWER* да поданике приволи на *shower*. **ZZZ** Što se želi izvesti, mora se prethodno proizvesti. Ali lakše ide povređivanje i nagrđivanje nego privređivanje i nagrađivanje. Поверти, поверти, и Богу си хеви! **ZZZ** Na području земљотреса Први Човек Јуначног Де Еса – испред носа преса и потонјих бирача – испробао рад усисивача. **ZZZ** Zgrapno geometrijsko telo, zvano *dodikaedar*, упечатљивије од најављених пирамида у комшилuku. **ZZZ** Једни кажу *Венчање века*, други *Венчање деценије*, па у забитима Зезниленда поверовали да је Век женик, а Деценија удавача. А подгрејани *kiss of fire* открио да принц и није неки фрајер. **ZZZ** *Nolens volens*, част српства у овом часу проноси *краљ бетона и шљаке* Н.Ђ, а не *краљ тргова* В.Д. Чуда чини света вода и благослов од Синода: Свети Сава, откад Нолету прса украшава, постао Светска Слава! Нема полета без Нолета! **ZZZ** A bezdušni Tripoli svoga puka ne voli. **ZZZ** Nalaz Komisije: Urođenik Kaliban iz Šekspirove *Oluje* nije onaj kanibal iz *Tcheda's brzokaza*.

Ласт њуз: Нису дали Телекома, не гине нам општа кома!

Saveti za poneti

Možete mirno sniti, majskog prevrata neće biti: pesma će svuda da se ori, steg-majica će da vijori, a u voznom parku GSB šklopocija sprema se prevod i promocija strane reči „Sorry“. Ako vas neka velemuka snađe, gledajte da ste rodом из Житорађе. Ако вам ништа не иде од руке, ногом одагнајте мукe! Ако у добитак изгубите наду – крените, брате, ујутро на Аду!

Dodela nagrade „Mihailo Đorđević“

U Udruženju je 1. aprila 2011. svečano uručena nagrada „Mihailo Đorđević“ za najbolji prevod književne proze s engleskog jezika u 2009/2010.

Reč predsednika Miloša Konstantinovića:

Čast mi je da pozdravim prijatelje i izdavača, jednog od retkih pravih izdavača koji izdaje knjige zbog knjiga, laureata, i gospodina Karanovića koji je nastavio tradiciju kreativnosti Mihajla Đorđevića, njegovog dede, kome dugujemo mnoge lepe knjige.

Gledajući bibliografiju prevoda Mihaila Đorđevića, sreo sam se sa velikim brojem knjiga iz svog detinjstva: *Beli očnjak* i neke druge, meni vrlo važne knjige, međutim on je najpoznatiji kao prevodilac sa engleskog jezika, i upravo zbog toga ću ovde spomenuti ono što je meni važno, jednu knjigu koju je on preveo sa francuskog, i koja od vremena izdavanja, 1922. godine, nije ponovo izdata. To je knjiga ranog francuskog romantizma, geteovski „Adolf“ Benžamena Konstana. To je jedna ključna knjiga za razumevanje francuskog romantizma, i bio sam iznenađen kad sam to video – znao sam da je prevedena, međutim znajući Đorđevića kao nekog ko je osnivač ove kuće i istovremeno najpoznatiji prevodilac sa engleskog jezika, prosto sam smeo s uma da je on preveo tu ključnu knjigu. Upućujem poziv i istovremeno dajem ideju - to je nešto što bi apsolutno trebalo da bude ponovo izdato.

Đorđević je rođen 1885. godine, i to je ona generacija koja je primila sav teret i balkanskih ratova i Prvog svetskog rata na svoja pleća. S druge strane, upravo zahvaljujući tom ratu on je i imao priliku da nauči engleski jezik – posle povlačenja preko Albanije dospeo je u Englesku i tih godina je studirao u Engleskoj, da bi po povratku bio dugogodišnji direktor raznih gimnazija po Srbiji. Ali ono što je nit i vodilja njegovog života je neumorno prevođenje. Svi znamo naravno šta je prevodio i svi imamo kod kuće njegove prevode, ali ono na šta bih skrenuo pažnju i

što bi takođe vredelo da se nađe u nekoj antologiji je veliki broj prevoda pripovedaka objavljenih u Politici između dva svetska rata, od kojih najveći broj nije doživeo ponovno izdanje. Ono što je objavio u časopisima, uglavnom po dnevnoj štampi, mahom nije dostupno našim čitaocima i trebalo bi ponovo da pogledamo sve te pripovetke i da se eventualno objavi neki izbor. Tu ima vrlo značajnih stvari.

Ono što me je iznenadilo, jeste relativno slabo predstavljena njegova bibliografija u Narodnoj biblioteci Srbije. Tu ima svega tridesetak bibliografskih jedinica, računajući i ponovljena izdanja, a znamo da je „Saga o Forsajtima“ doživela mnoga izdanja. Tamo je sve u svemu tridesetak bibliografskih jedinica, a ja mislim da ih ima preko sto, ne računajući pripovetke. Mislim da je to nešto što bi apsolutno trebalo ispraviti. Pozivamo naše mlade članove da se pozabave bibliografijom Mihaila Đorđevića, i da kada neko otvori na internetu: **prevodilac Mihailo Đorđević**, da se ukaže jedna zaista impresivna bibliografija.

Hteo bih takođe da zahvalim gospodinu Karanoviću što imamo prilike da uručujemo ovu nagradu za englesko govorno područje. Voleo bih da duh vašeg dede bude stalno uz prevodioce sa engleskog jezika; prevoda ima mnogo, ali se na žalost prevode i takozvani hitovi, a vredne stvari su prosto u senci hiperprodukcije velikih kuća koje poseduju lance prodaje knjiga. Zaista su nam potrebni izdavači kao što je gospodin Ilić i prevodioci kakav je bio Mihailo Đorđević.

Izveštaj o radu žirija i obrazloženje odluke o dodeli nagrade „Mihailo Đorđević“ za 2009/2010. godinu:

Žiri za dodelu nagrade MIHAILO ĐORĐEVIĆ za najbolji prevod književne proze s engleskog jezika u 2009/2010. godini radio je u sastavu: Slobodanka Glišić (predsednica), Drinka Gojković i Aleksandra Grubor (članice). Žiri je počeo rad 2. februara 2011. godine i održao ukupno sedam sastanaka.

Izvestan broj knjiga koje su se našle u konkurenciji za nagradu prethodno su dostavili sami izdavači, ali je žiri, nakon uvida u spisak Narodne biblioteke Srbije u kojem su navedena izdanja prevoda s engleskog jezika za 2009/2010. godinu, uputio poziv još jednom broju izdavača, od kojih se većina odazvala.

Žiri je razmatrao ukupno trideset knjiga koje je objavilo devet izdavača: Agora, Albatros plus, Alnari, Arhipelag, Geopoetika, Laguna, Fabrika knjiga, Rende i Čarobna knjiga.

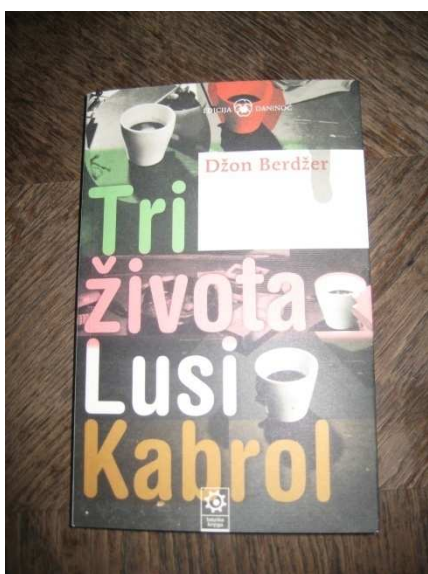
Nakon temeljnog razmatranja svih prevoda prijavljenih na konkurs žiri je na sastanku održanom 16. marta jednoglasno odlučio da nagradu Mihailo Đorđević za 2009/2010. godinu dodeli SLAVICI MILETIĆ za prevod knjige Džona Berdžera *Tri života Lusi Kabrol*, izdanje Fabrika knjiga 2010.

Džon Berdžer, engleski romansijer, pesnik, scenarista, slikar, istoričar umetnosti i likovni kritičar, rođen je 1926. godine u Londonu i jedan je od najznačajnijih savremenih autora kako u oblasti esejistike tako i književne proze. U njegovim biografijama obavezno se pominje da je on još 60-ih godina napustio Britaniju i preselio se u Francusku gde živi na imanju u Francuskim Alpima. To je važan podatak iz njegovog života jer se Berdžer ne samo integrisao u seosku zajednicu nego je to neposredno iskustvo doprinelo i da ruralni život postane velika tema njegovog kako literarnog stvaralaštva tako i društvenog i političkog delovanja. Berdžerov politički angažman leve orijentacije učinio ga je kontroverznom ličnošću na Zapadu. Međutim, on je pre svega odličan pisac i izuzetno plodan: gotovo da nema spisateljske oblasti u kojoj se nije okušao, i to vrlo uspešno; pisao je sociološke studije, prozu i poeziju, filmske i pozorišne scenarije, pisao je o fotografiji, slikarstvu, sećanju, politici. Godine 1972. dobio je Bukerovu nagradu za roman *G*, a 2008. njegov roman *From X to A* bio je takođe nominovan za tu nagradu.

Jedno od Berdžerovih najznačajnijih dela je trilogija *Od tuđeg truda*. Nagrađena knjiga *Tri života Lusi Kabrol* prvi je deo te trilogije (druga dva su *Bilo jednom u Evropi* i *Ljiljak i steg*). Sva tri dela objavila je Fabrika knjiga u prevodu Slavice Miletić.

Tri života Lusi Kabrol neobična je zbirka pripovedaka čiji se posebni delovi sklapaju u celinu tako da je neki čak nazivaju romanom. To, međutim, ne znači da je reč o jednostavnom, linearnom narativu. Naprotiv: Berdžer je u ovoj knjizi spojio priču, polemiku i poeziju i, kako se izrazio jedan kritičar, sačinio zbirku međusobno povezanih vinjeta.

Berdžer se služi svedenim, kratkim rečenicama, ali je njegova naracija, bilo da je polemička, esejistička ili prozna, uvek na ivici poezije, što je za prevodioca ozbiljan izazov, s kojim se Slavica Miletić veoma uspešno suočila. Berdžerove kratke rečenice, čije prenošenje u drugi jezik već samo po sebi može biti teži zadatak nego kad su one dugačke i razučene, sačuvale su u prevodu Slavice Miletić snagu i upečatljivost poetskog naboja, u čemu joj je bez sumnje pomoglo veliko prevodilačko iskustvo, ali i duboko poznavanje i razumevanje prirode oba jezika i, posebno, osećaj za fino senčenje. Te osobine su, naravno, došle do izražaja i u prevodima pesama, tog osobenog vezivnog tkiva ove zbirke.

Jedna od važnih odlika knjige *Tri života Lusi Kabrol* jeste Berdžerova slikarska vizura, način na koji on vidi i slika svoje likove i njihovo okruženje. U tom smislu, poseban kvalitet čini precizno, gotovo grafički detaljno predstavljena topografija, koja u prevodu Slavice Miletić ne samo što ništa nije izgubila od svoje slikovitosti nego deluje gotovo opipljivo, reljefno.

Slavica Miletić je uspostavila odgovarajuću ravnotežu između srpskog i engleskog iskaza. Sačuvala je autentičnost kazivanja i njegovu poruku uz minimum odstupanja nužnog za skladnu i smislenu naraciju na srpskom jeziku. Takođe je našla pravu meru arhaičnih ili lokalnih izraza, što je znak posebnog prevodilačkog umeća. Slavica Miletić je ispoljila izuzetnu osetljivost na implicitne putokaze Berdžerove proze. Nema nijanse koju nije prepoznala u finom tkanju atmosfere niti je zanemarila ijedan detalj u ambijentu koji je istovremeno lokalni i univerzalni, realističan i nadrealan.

Prevodi Slavice Miletić s engleskog i francuskog jezika odavno su prisutni u našoj kulturi i slobodno se može reći da svojim kvalitetom i obimom čine njen veoma važan deo. Od prevoda s engleskog jezika, pored već pomenutih knjiga Džona Berdžera, navešćemo i *Džez Toni Morison*, *Osobe koje nedostaju* Meri Daglas, *Male ženomrzačke priče* Patriše Hajsmit, *Tela koja nešto znače* Džudit Batler, *Strah od malih brojeva* Ardžuna Apaduraja...

Žiri nije imao ni najmanju dilemu da knjiga *Tri života Lusi Kabrol* u prevodu Slavice Miletić zaslužuje nagradu koja nosi ime Mihaila Đorđevića i mi čestitamo dobitnici.

Za žiri,
Slobodanka Glišić

Reč dobitnice Slavice Miletić:

Pošto su predsednik Udruženja Miloš Konstantinović i predsednica žirija Slobodanka Glišić rekli skoro sve, meni ostaje da se zahvalim, pre svega Mihailu Đorđeviću koji je *prima causa* ovog događaja, i njegovom unuku Srđanu Karanoviću koji je odlučio da ovu nagradu osnuje, zatim koleginicama iz žirija, što su je ovog puta dodelile mom prevodu Džona Berdžera, i naravno izdavaču, što je odlučio da objavi jedno delo za koje ni u kom slučaju nije bilo izvesno da će naći širi krug čitalaca.

Posebno mi je drago što mi je nagrada dodeljena za prevod Džona Berdžera zato što je to jedan autor koji ide protiv struje, kao uostalom i izdavačka kuća koja ga je objavila. On je kod nas u dva navrata bio poznat. Prvi put osamdesetih godina, kad je išla jedna BBC-jeva serija koja se zvala „Ways of Seeing“, kada je on izlagao svoju knjigu u nastavcima, i tada je Berdžer bio ime, to se ljudima veoma dopalo, naročito onima koji se bave likovnim umetnostima. To je jedna istorija pogleda, donekle socijalno obojena i veoma zanimljiva.

Drugi put je Berdžer kod nas opet iskočio iz nekakvog ćutanja o sebi, ovog puta zahvaljujući predstavi napravljenoj upravo po ovoj knjizi, „Tri života Lusi Kabrol“, i koju je na BITEF-u izveo Teatar *De Complicite* iz Londona, i meni je jako žao što tu predstavu nisam videla jer sam čula mnogo ljudi koji su bili njome impresionirani.

I evo treći put Berdžera među nama, sa ovom trilogijom, nagradu je dobila prva knjiga, možda je tako i red, možda je trebalo da počnemo od prve knjige objavljivanje, ali izdavači uvek imaju neke svoje razloge zašto ne idu redom. Vrlo mi je drago što sam dobila ovu nagradu i svima se zahvaljujem.

36. BEOGRADSKI PREVODILAČKI SUSRETI, 26-29. MAJ 2011

Pripreme za naredne, 36. Beogradske prevodilačke susrete u punom su jeku. Susreti će se održati pod sloganom JEZICI BEZ GRANICA, a tema je samo jedna – *Sadašnjost i budućnost književnog prevođenja*. Odabrana je zato što se čini da je danas književno prevođenje ugroženo s više strana – komercijalizacija izdavačke delatnosti traži jeftine proizvode, neki smatraju da će kompjuteri zameniti prevodioce, delima s jezika male rasprostranjenosti nije lako da se nametnu u sredinama jezika velike rasprostranjenosti... Da li je sve to zaista novo, hoće li u budućnosti biti većih pomaka u književnom prevođenju? Kakva je slika književnog prevodioca danas u pojedinim zemljama? Koje probleme, koje pogodnosti oni imaju kao profesija? Kako knjige prevedene sa našeg jezika prolaze u stranim zemljama, posebno u poređenju s knjigama prevedenim s drugih jezika male rasprostranjenosti? Ove godine će biti vrlo malo unapred pripremljenih izlaganja, očekujemo da se rad odvija u vidu neposrednih razgovora. Zato i ne možemo dati unapred utvrđenu satnicu – ali ako vas zanima šta će o pomenutim pitanjima reći naši učesnici i – još više – ako želite da i sami učestvujete u razgovorima, pozivamo vas da dođete na neku od, ili na sve tri sednice, koliko će ih biti ove godine, i to:

U petak, 27. maja, 10:30 – 13:30, Velika sala (uređena i okrečena), Francuska 7
Otvaranje 36. BEPS (kratko)
Prva sednica

U subotu, 28. maja, 10:30 – 13:30, Velika sala
Druga sednica

16:00 – 18:00
Treća sednica

Osim radnog dela, pozivamo vas i na:

Četvrtak, 26. maj, od 18:00
Salon Udruženja, doček gostiju, koktel dobrodošlice i upoznavanja.

Petak, 27. maj, u 19:00
Svečana sala Skupštine grada

Glavna proslava 60. godina UKPS

Pozdravni govori, dodela povelja UKPS stranim prevodiocima za izuzetan doprinos prevođenju srpske književnosti i širenju srpske kulture van granica naše zemlje, kao i članovima UKPS koji su proteklih decenija najviše radili na opstanku i napretku naše staleške zajednice i prevodilaštva uopšte. Takođe i dodela nagrade Srpskog PEN centra najboljem prevodiocu naše književnosti na neki strani jezik u 2010.

Što se učesnika tiče, neki su naši stari poznanici, česti učesnici Susreta (A. Kapon, A. Kopl-Tošić, B. Simonjan, D. Ćirlić-Strašinska, G. Rosić, I. Lukšić, K. Jamasaki, M. Petrinjska, Ž. Georgijeva), neki su učestvovali ređe (A. Filipšen, D. Katan Ben Cion, D. Telećan, Lj. i R. Fizelije, I. Ladanji, L. F. Garido Ramos, P. Delpeš, T. Onič, M. I. K. Vitman), a neke ćemo tek upoznati: iz Rusije nam dolaze Vadim Mihailin, Galina Beljajeva, Ksenija Dragunska, iz SAD Ana Mazurova, iz Francuske Gojko Lukić (ovogodišnji dobitnik PEN-ove nagrade), iz Nemačke Angela Rihter i Kornelija Marks, iz Novog Sada Randal Mejđžor. Neke kolege iz zemlje i inostranstva dosad nisu odgovorile na naše pozive, što ne znači da ipak neće doći, čemu ćemo se obradovati.

A najviše ćemo se obradovati ako ove godine što veći broj naših članova dođe na Susrete i učestvuje u njima. Živost i zanimljivost BEPS zavisi i od toga, ponajviše od toga.

OČEKUJEMO VAS NA SUSRETIMA!

Dve tužne vesti

Za samo nekoliko dana Udruženje je ostalo bez dva svoja ugledna člana: 30. aprila iznenada je preminuo **Petru Krdu**, a 4. maja, posle teške bolesti **Aljoša Mimica**.

Petru Krdu, prevodilac sa rumunskog i na rumunski jezik, pesnik, novinar i izdavač, bio je predsednik Književne opštine Vršac, koju je svojevremeno osnovao Vasko Popa. Kao glavni urednik izdavačke kuće KOV, Krdu je objavljivao prevode mnogih članova našeg Udruženja. Naročito je negovao i objavljivao prevode poezije i osnovao Evropsku nagradu za poeziju koju su dobili poznati evropski pesnici, neki kasnije dobitnici Nobelove nagrade.

Za svoj prevod knjige Nikite Staneskua *Munja i hladnoća*, dobio je 2007. godine nagradu "Miloš N. Đurić" za najbolji prevod poezije.

Komemoracije povodom smrti Petru Krdua održane su u Vršcu i u Beogradu, 18. maja u Biblioteci grada Beograda, na kojoj su govorile i kolege iz UKPS.

Aljoša Mimica, sociolog, redovni profesor Filozofskog fakulteta, bio je i prevodilac sa francuskog jezika, posebno iz oblasti filozofije i sociologije. Pored nekoliko autorskih knjiga i uređivanja i objavljivanja *Sociološkog rečnika*, najpoznatiji prevodi su mu: Monteskeja, *O duhu zakona*, Tolkvila, *Stari režim i revolucija*, Dirkema, *Elementarni oblici religijskog života...*

Do poslednjeg dana aktivno je učesvovao u radu žirija za nagradu "Branko Jelić" koju krajem maja dodeljuje Francuski kulturni centar uz podršku UKPS i Međunarodnog prevodilačkog centra Sremski Karlovci.

Komemoracija Aljoši Mimici održaće se na Katedri za sociologiju Filozofskog fakulteta i na njoj će o njegovom prevodilačkom radu govoriti kolege iz našeg Udruženja.

Petru Krdua i Aljošu Mimicu nećemo zaboraviti.